

ДЖЕНИФЪР ДОНЪЛИ

ТЕЗИ
ПЛИТКИ
ГРОБОВЕ

Превод от английски: Ирина Денева – Слав

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизвеждани под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *These Shallow Graves*

Copyright © 2015 by Jennifer Donnelly

Превод Ирина Денева – Слав
Редактор Ина Михайлова
Коректор Павлина Върбанова
Дизайн и илюстрация на корицата Стоян Атанасов

Издава „Егмонт България“ ЕАД
1142 София, ул. „Фритьоф Нансен“ 9
www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Полиграфюг“ АД, Хасково, 2016
Тираж: 1500 бр.
ISBN 978-954-27-1596-2

*На Уилфрид Донъли, майка ми – първия човек,
който ми разказваше истории – с обич и благодарност*

Миналото никога не е мъртво. Дори не е минало.

Уилям Фокнър

*Приют за душевноболни „Даркбрайър“
Ню Йорк
Ноември 1890 г.*

Джоузефин Монтфорт се взираше в прясно зарития гроб пред себе си и в дървения кръст в горната му част.

– Ето ви го. Кинч – каза Флин, гробарят, и посочи името, изписано върху кръста. – В понеделник го погребяхме.

Понеделник, помисли си Джо. Преди три дни. Достатъчно, за да е започнал да се разлага. И да вони.

– Сега си искам парите – каза Флин.

Джо остави фенера на земята. Извади няколко банкноти от джоба на палтото си и ги отброи в ръката на Флин.

– Ако ви спипат тук, не сте ме виждали. Чуваш ли, момиче?

Джо кимна. Флин прибра парите в джоба си и изчезна в мрака. Лунната светлина обливаше редиците гробове и надвисналите кули на приюта. Отнякъде се надигна стон, тънък и пронизителен.

Изведнъж куражът напусна Джо.

– Дръпни се, Джо. Ние ще свършим всичко. Аз и Оскар – каза Еди.

Стоеше от другата страна на гроба, срещу нея. Когато тя го погледна, той замълча. Не се и налагаше да казва нищо повече. Предизвикателният му поглед беше достатъчно красноречив.

„Как стана всичко това? Как стигнах дотук?“ – запита се Джо. Не искаше да прави това. Искаше да си е вкъщи. На сигурно място в солидната къща на площад „Грамърси“. Искаше ѝ се никога да не бе срещала Еди Галахър. Шивача. Мадам Естер. Или Феята Фей. Най-вече ѝ се искаше никога да не беше виждала мъжа, заровен на два метра под нея.

– Върни се до входа. Изчакай ни там – каза Еди без враждебност в гласа.

Джо се изсмя. Да се върне? *Как?* Нямахше връщане назад. Не и към стария ѝ живот на ходене по приеми и танци. Не и към училището на госпожица Спаркуел. Не и към приятелите ѝ или Брам. Нещата бяха стигнали твърде далеч.

– Джо...

– Ти чакай до входа, Еди – отсече Джо.

Еди изсумтя. Подхвърли ѝ едната лопата. Джо се сепна, но я хвана и започна да копае.

ГЛАВА ПЪРВА

*Училището за млади дами на госпожица Спаркуел
Фармингтън, Кънектикът
17 септември 1890 г.*

– Труди, ще бъдеш ли така добра да коригираш тези статии? – попита Джо Монтфорт, която подреждаше статиите за училищния вестник върху масичка за чай.

Гъртруд ван Ейк, цялата само руси къдрици и трапчинки, замръзна на място наред общата стая.

– Как разбра, че съм аз? Даже не вдигна поглед!

– „Дюк“ ми каза – отвърна Джо. – „Камео“ на компанията „Дюк“ бяха любимата марка цигари на Труди.

Труди си подуши ръкава.

– Мириша ли?

– Направо вониш. Какво мисли Гилбърт Гроувнър за пушенето ти?

– Гилбърт Гроувнър не знае. Не знае за фасовете, за бутилката пиячка под леглото ми, нито за невероятно разкошното момче, което доставя ябълките – заяви Труди и намигна.

– Уличният език не подobaва на девойка от това училище, Гъртруд – високомерно каза Либа Нюланд, която седеше наблизо заедно с приятелката си Мей Делано.

– Нито пък твоята прическа, Либ – не ѝ остана длъжна Труди и огледа зле накъдрения ѝ бретон.

– Как си позволяваш! – възмути се Либа.

– Съвсем лесно – бе самодоволният отговор на Труди.

– Стига си се държала невъзпитано и започвай да четеш, Тру – подкани я Джо. – Крайният ми срок е утре.

Труди седна до масичката и си взе курабийка с мармалад от чинията на Джо. Беше три часа – време за чай в училището на госпожица Спаркуел, и общата стая беше пълна с ученички. Всички ядяха и си бърбеха, освен Джо, която подреждаше втория брой на „Нарцис“, училищния вестник.

– Какво имаме тази седмица? – попита Труди. – Обичайната помия?

Джо въздъхна.

– Точно така – призна тя. – Има материал за това как трябва да се запарва чай, стихотворение за котенца, впечатленията на госпожица Спаркуел от Лувъра и съвети за избелване на лунички.

– О, небеса. Нещо друго?

Джо се поколеба.

– Всъщност има. Статия за малтретирането на деца работници в тъкачната фабрика на Фентън – каза тя и подаде купчина листове на приятелката си.

– Ха! Много смешно, драга моя – усмихна се Труди. Усмивката ѝ изчезна, щом прочете първите няколко реда. – О, мили боже. Говориш *сериозно*.

Труди продължи да чете, погълната от статията, а Джо я наблюдаваше развълнувано. Джо завършваше училище догодина и през всичките си три години тук бе писала за „Нарцис“. Тази статия обаче бе първата истински важна. Беше работила

усърдно над нея. Беше поемала рискове. Точно като истинските репортери.

– Какво мислиш? – нетърпеливо попита тя, когато приятелката ѝ свърши с четенето.

Труди я изгледа продължително.

– Мисля, че си си изгубила ума.

– Да, но статията *харесва* ли ти? – настоя Джо.

– Много.

Джо, която седеше на ръба на стола си, сега скочи оттам и прегърна Труди.

– Само че това няма *никакво* значение – строго продължи Труди, когато Джо се върна на мястото си. – Ако предадеш броя на Спарки с тази статия вътре, свършено е с теб. Ще те накажат със задържане след часовете за цяла седмица и ще напишат писмо на родителите ти.

– Не е толкова зле. Нели Блай пише много по-провокативни материали – защити се Джо.

– Сравняваш се с *Нели Блай*? – не повярва на ушите си Труди. – Нима е нужно да ти напомням, че тя е скандална репортерка, която се бърка в чуждите работи и няма никаква надежда да се омъжи за свестен мъж? Ти, за разлика от нея, си Монтфорт, а членовете на семейство Монтфорт се женят. Рано и изгодно. Това е всичко.

– Е, тази Монтфорт ще постигне малко повече от това. Като например да пише статии за вестници.

Труди повдигна една перфектно оформена вежда.

– Нима? Информирала ли си майка си?

– Още не – призна Джо.

Труди се засмя.

– И *никога* няма да я информираш, нали? Освен ако не искаш да се намериш затворена в манастир, докато навършиш петдесет.

– Тру, тази история трябва да бъде разказана – каза Джо с неприкрито вълнение. – С тези клетки момичета се държат

безобразно. Принуждават ги да работят прекалено много и им плащат прекалено малко. На практика са робини.

– Джо! Откъде, за бога, знаеш всичко това?

– Говорих с няколко от тях.

– Не е възможно – каза Труди.

– Напротив. В неделя. След църковната служба.

– Но ти се прибра в стаята си след службата. Каза, че те боли главата.

– И после излязох през прозореца и отидох долу при реката. В един от пансионите там – Джо понижи глас. Не искаше никой друг да я чуе. – Един фермер ме закара дотам с каруцата си. Говорих с три момичета. Едното беше на седемнайсет. Колкото нас, Тру. Другите бяха още по-малки. Работят по десет часа на ден, на крак, пред тези адски станове. Нараняванията са често срещани. Както и грубият език и... определени *ситуации*. Казаха ми, че някои от момичетата се забъркват с лоши мъже и стават безпътни.

Труди се ококори.

– Наистина ли смяташ, че господин Ейбрахам Олдрич би искал бъдещата му съпруга да знае дори за *съществуването* на безпътни момичета, да не говорим пък за писането на историите им? Бъдещата госпожа Олдрич трябва да е непорочна не само телом, но и духом. Само от мъжете се очаква да знаят за... – Труди също понижи глас – ... за секса. Ако се разчуе какво си направила, ще изгубиш не само мястото си тук, а и най-желания ерген в Ню Йорк. За бога, бъди разумна! Нито една тъкачка, безпътна или друга, не струва колкото милионите на Олдрич!

Мей Делано вдигна глава от книгата си.

– Какво значи безпътна? – попита тя.

Джо изстена.

– Кажете ми – изхленчи Мей.

– Много добре – съгласи се Труди и се обърна да погледне Мей. – Това е момиче, което носи дете, но си няма съпруг.

Мей се засмя.

– Това показва колко малко знаеш *ти*, Труди ван Ейк. Щъркелът носи бебета само след като се омъжиш, не преди това.

– Хайде, Мей, тръгваме си – подкани я Либа Нюланд и хвърли злобен поглед към Труди. – Нивото на разговорите тук не ни подхожда.

– Обзалагам се на един долар, че Либа ни клюкари на Спарки – заяви Труди мрачно, докато гледеше отдалечаващите се гробове на двете момичета. – Тъкмо ми свърши наказанието за пушенето, и сега ти ще ми докараш ново!

Разочарована от липсата на ентузиазъм у Труди, Джо дръпна статията си от ръцете ѝ. Искаше ѝ се Труди да я разбере. Някой да я разбере. Беше прочела „Десет дни в лудницата“ на Нели Блай и „Как живее другата половина“ на Джейкъб Рийс и двете книги я бяха трогнали дълбоко. Беше се ужасила, когато разбра в какви страдания живеят бедните, и реши да последва примера на тези двама репортери, доколкото ѝ беше възможно.

Помисли си за момичетата от тъкачната фабрика, с които беше разговаряла. Изглеждаха изтощени до смърт. Лицата им бяха бледи като мляко, с изключение на тъмните кръгове под очите. Бяха спрени от училище и принудени да работят. Не им се позволяваше да говорят, нито да ходят в тоалетната, освен в обедната почивка. Едно от момичетата ѝ каза, че след края на работния ден едва върви, толкова я болят краката от стоенето пред стана.

Всички тези истории бяха натъжили Джо и я бяха разгневили до крайна степен.

– Тру, защо станах редактор на „Нарцис“? – изведнъж попита тя.

– Нямам представа – отвърна Труди. – Трябваше да станеш член на клуба на песнопойките. Дори ти не би могла да си докараш неприятности, ако пееш „Ела в градината, Мод“.

– Аз ще ти кажа.

– Така и подозирах – сухо рече Труди.

– Станах редактор, защото искам да информирам читателите си. Защото искам да дръпна завесата, която скрива несправедливостите около нас – заговори Джо разпалено. – Ние, които имаме пари и положение, и глас, трябва да използваме всичко това, за да помагаме на онези, които нямат нищо. Но как бихме могли да им помагаме, ако даже не знаем за тях? И как бихме могли да разберем, че ги има, ако никой не пише за тях? Кажете ми, Труди, толкова ли е нередно да искаш да знаеш разни неща?

Няколко глави се обърнаха към нея, когато свърши. Момичетата я гледаха втренчено. Тя им отвърна с настоятелен гневен поглед и те се извърнаха.

– Тези момичета страдат – каза тя, вече по-тихо. – Толкова са нещастни.

Труди взе ръката ѝ в своята.

– Мила моя Джо, *няма* по-нещастен човек от нас с теб – каза тя. – Нито ти, нито аз сме сгодени. Ние сме стари моми. Жалки и незначителни. Не можем да ходим никъде сами. Не бива да проявяваме каквато и да е смелост в езика, облеклото или емоциите си, за да не отблъснем някоя подходяща партия за женитба. Не ни е разрешено да имаме собствени пари и най-вече... – тя стисна ръката на Джо, за да подчертае важността на думите си – не ни е разрешено да имаме собствено мнение.

– Това не те ли притеснява, Тру? – разстрои се Джо.

– Разбира се, че ме притеснява! И тъкмо затова възнамерявам да се омъжа възможно най-скоро – заяви Труди.

Тя скоочи от мястото си, престори се, че разтваря въображаемо ветрило и закрочи из стаята, имитирайки дама от висшето общество.

– Когато стана *госпожа* Гилбърт Гроувнър и се настаня доволно в пищното си имение на Пето авеню, ще правя *единствено* каквото аз пожелаая. Ще говоря каквото искам, ще чета

каквото искам и ще излизам всяка вечер, от глава до пети в коприна и диаманти, за да се усмихвам на обожателите си от личната си ложа в Метрополитън опера.

Беше ред на Джо да вдигне вежда.

– А господин Гилбърт Гроувнър? Той къде ще бъде? – попита тя.

– У дома. Ще се муси пред камината с последния брой на бизнес каталога на Крейн – каза Труди и изимитира изражението на вечно недоволство, присъщо на Гилбърт.

Въпреки яда си Джо се засмя.

– Никога няма да разбере защо не ти дадох главната роля в училищната пиеса. Мястото ти е на сцената – каза тя.

– Нищо подобно, много благодаря. *Предложиха* ми ролята и аз я отказах. Господин Гилбърт Гроувнър не гледа с добро око на театралните занимания.

За момент Джо забрави собствените си грижи. Тя познаваше Гилбърт. Беше самодоволен и вечно мърморещ, двацетгодишен – и вече старец. Освен това беше неприлично богат.

– Наистина ли ще се омъжиш за него? – попита тя.

Не можеше да си представи красивата, жизнерадостна Труди омъжена за Гилбърт – не повече, отколкото можеше да си представи колибри, женено за крастава жаба.

– Така смятам. Защо не?

– Защото... защото ще трябва... – Джо не можа да го каже.

– Да лягам с него? – довърши вместо нея Труди.

Джо се изчерви.

– *Нямаше* да кажа това!

– Но точно за това мислеше.

Труди погледна през близкия прозорец. Очите ѝ пробягаха над моравите, далечните полета и се възряха в едно място, едно бъдеще, което само тя виждаше.

– Малко нощен дисконфорт в замяна на цели дни спокойствие. Не е лоша сделка – каза Труди с тъжна усмивка. – Някои от нас не са толкова състоятелни, колкото други. Моят баща

едва се справя с таксите ми за училище, да не говорим за сметките при шивачката – Трудите се обърна към Джо. – Знаеш правилата – вържи някой мъж и после прави каквото си искаш. Но в името божие, докато не вържеш мъжа, се усмихвай глуповато и говори за лалета, не за тъкачки!

Джо знаеше, че Трудите е права. Спарки щеше да се ужаси, ако откриеше какво е направила. Както и родителите ѝ, семейство Олдрич и целият Ню Йорк. Поне *нейният* Ню Йорк, Ню Йорк на старите пари. Младите момичета, родени в тези стари семейства, излизаха в обществото, стодяваха се и се връщаха обратно към приемите, официалните вечери и баловете. Не скачаха в опасния, мръсен свят на обикновените хора, за да станат репортери или каквото и да е друго.

Момчетата обаче можеха да го направят. Вярно, не можеха да станат репортери – тази професия се смяташе за прекалено долно занимание за един джентълмен, – но можеха да притежават вестници, да управляват бизнес начинания, да практикуват право, да развъждат коне, да се занимават със земеделие или да участват в държавното управление като някои представители на семействата Джей и Рузвелт. Джо знаеше всичко това, но не го приемаше. Тези факти жулеха духа ѝ така, както банелите на корсета жулеха тялото ѝ.

„Защо – запита се тя сега – момчетата могат да правят разни неща и да бъдат разни неща, а момичетата могат само да гледат отстрани?“

– Джо?

Джо вдигна глава. Над нея стоеше Анабела Полдинг, нейна съученичка.

– Спарки те вика в кабинета си – каза тя. – Веднага.

– Защо? – попита Джо.

– Не каза. Каза само да те намеря и да те изпратя при нея. Намерих те, така че те пращам.

– Либа е изключарила – със зловещ глас заяви Трудите.

Джо си събра статиите, притеснена от предстоящия разговор с директорката. Нямахме да ѝ се разминем.

– Не се тревожи, скъпа – успокой я Трудис. – Сигурна съм, че ще ти наложи няколко дни задържане след часовете. Освен ако не те изключи.

– Такава си ми утеха – каза Джо.

Трудис се усмихна тъжно.

– Какво да ти кажа? Аз просто искам да пуша. За Спарки това е простимо. Ти, от друга страна, искаш да знаеш различни неща. А това никой не би простил на никое момиче.

ГЛАВА ВТОРА

Джо забързано излезе от сградата „Холистър Хол“, прекоси затревения квадрат между нея и „Слокъм“ – сградата, където се намираще кабинетът на директорката, и влезе вътре. Във фойайето висеше високо огледало с позлатена рамка. То хвана отражението ѝ, докато бързаше към стълбите – стройно момиче с дълга кафява пола, блуза на тънко райе и високи боти с връзки. Чупливата черна коса бе вдигната над високо чело, под което блестяха две живи сиви очи, привличащи вниманието към необичайно красивото лице.

– Ще станеш красавица – често казваше майка ѝ. – Стига да спреш да се мръщиш.

– Не се *мръщя*, мамо, а мисля – неизменно отговаряше Джо.

– Е, спри тогава. Непривлекателно е – казваше майка ѝ.

Джо стигна до вратата на кабинета на госпожица Спаркуел и спря, за да се подготви за предстоящия разпит. После почука.

– Влез! – покани я гласът на директорката.

Джо завъртя дръжката на вратата и я отвори, готова да срещне строгия поглед на директорката. Това, за което не бе подготвена, беше да я види застанала пред прозореца с кърпичка в ръка да попива сълзи от очите си. Нима историята за малките тъкачки я бе разстроила до такава степен?

– Госпожице Спаркуел, не зная какво ви е казала Либа, но историята заслужава да бъде публикувана – започна Джо, избрала тактиката на ранно нападение. – Крайно време е „Нарцис“ да предложи на читателките си нещо по-стимулиращо от стиховете за котенца.

– Мила моя, не те извиках, за да разговаряме за „Нарцис“.

– Така ли? – изненада се Джо.

Госпожица Спаркуел допря ръка до челото си.

– Господин Олдрич, бихте ли могли? Аз... аз мисля, че не съм в състояние – каза тя с пресеклив глас.

Джо се обърна и с изумление видя, че в стаята, на едно канапе, седят двама от най-старите ѝ приятели – Ейбрахам Олдрич и сестра му Аделаид. Толкова беше съсредоточена в защитата на статията си, че не ги бе забелязала.

– Брам! Ади! – възкликна сега и припна към тях. – Каква чудесна изненада! Но ми се иска да ме бяхте предупредили, че ще идвате. Щях да се преоблека в нещо различно от униформа. Щях да... – Гласът ѝ заглъхна, когато си даде сметка, че и двамата са облечени изцяло в черно. Обхвана я леден ужас.

– Боя се, че носим лоши новини, Джо – започна Брам и се изправи.

– О, Джо. Трябва да бъдеш смела, мила моя – прошепна Ади и също стана от канапето.

Джо погледна от единия към другия с нарастващ ужас.

– Плашите ме – каза тя. – За бога, какво се е случило?

И в този момент разбра. Господин Олдрич от известно време боледуваше.

– О, не. О, Брам. Ади. Баща ви, нали?

– Не, Джо, не нашият баща – тихо каза Ади, после хвана ръката на Джо.

– Не вашият ли? Н-н-не разбирам.

– Джо, баща ти е мъртъв – каза Брам. – Нещастен случай. Чистел един револвер в кабинета си снощи и той гръмнал.

Тийкстън го открил. С Ади дойдохме да те отведем у дома. Ще ти съберем багажа и...

Но Джо не чу останалото. Стаята и всичко в нея се завъртя в кръг и после се разпадна. Няколко секунди тя не можа да си поеме въздух, нито да проговори. Как е възможно баща ѝ да е мъртъв? От всички сигурни, непоклатими неща в живота ѝ той беше най-сигурното. А сега Брам ѝ казваше, че си е отишъл... че го няма... и тя изпита чувството, че земята под нея се руши.

– Джо? Чуваш ли ме? Джоузефин, погледни ме.

Брам стоеше до нея. Беше сложил ръка на рамото ѝ, за да я подкрепи. Звукът на гласа му я върна обратно, напомни ѝ, че хора като тях не правят сцени на обществени места. А обществено място за семействата Олдрич и Монтфорт беше всичко извън личната ти спалня.

– Добре ли си? – попита я той.

Джо успя да отговори.

– Да, благодаря ти – каза тя. После се насили да продължи. – Ще бъда готова след малко. Трябва само да си взема малко багаж. Моля да ме извините.

– Нека дойда с теб – настоя Ади. Тя хвана Джо за ръката и двете се запътиха към общежитието. – Ще се опитаме да хванем влака в пет и пет. Той ще ни остави на Гранд Сентръл, преди да мръкне. Не бива да рискуваме да пристигнем на гарата след мръкнало. Прекалено е опасно – запритеснява се на глас Ади. – Градът вече не подхожда на хора като нас. Превзет е от чужденци, престъпници и машинописци.

Бърборенето на Ади едва стигаше до съзнанието на Джо. Тя се чувстваше замаяна, полагаше усилия, за да мести краката си един пред друг. Моравите и сградите на училището минаваха покрай нея като неясни петна. Беше минала по същия път само преди няколко минути, но сега едва осъзнаваше къде се намира. За секунда само всичко се бе променило.

Общезитието беше пусто, когато стигнаха. Всички останали ученички бяха на сбирки на клубовете си или в библиотеката. Ади отвори вратата на стаята на Джо и ѝ направи път.

– Ето ни тук, съвсем самички. Сега можеш да плачеш, ако искаш, няма кой да те види – каза ѝ тя.

Джо седна на леглото си, скована от шока. Зачака да дойде бурята от съзиди, но това не стана.

Ади затършува за куфара на Джо, но Джо я спря.

– Няма нужда от багаж – каза тя. – Имам достатъчно дрехи у дома. Би ли могла само да ми вземеш палтото и ръкавиците?

– Колко си смела, да не даваш воля на съзидите си – похвали я Ади. – Така е по-добре впрочем. Няма да слезеш от влака със зачервени очи. Не е нужно великите некъпани маси да те зяпат.

Джо кимна. Все така скована. Ади бъркаше, но Джо нямаше да я поправи. Тя не задържаше съзидите си. Съзиди нямаше. Отчаяно искаше да заплаче, но не можеше.

Сякаш сърцето ѝ, стегнато като тялото ѝ в свой собствен корсет, вече не можеше да намери истинската си форма.

ГЛАВА ТРЕТА

– Хората умират. Случва се всеки ден – високомерно заяви госпожа Корнилиъс Дж. Олдрич III. – Затова е толкова важно да се правят нови.

Намираще се на погребалната гошавка в дома на Чарлс Монтфорт – мрачна, но пищна сбирка. Поне така беше, докато не пристигна госпожа Олдрич, по-известна на всички като Маминка.

– Още чаша чай, Маминке? – попита Ади Олдрич и вдигна чайника от ниската масичка пред себе си.

– Не, пусто да опустее! За трети път ме питаш! Иди питай младия Бийкман ей там дали не иска нещо. Не виждам пръстен на ръката ти, госпожичке! – излая Маминка.

Ади поруменя и постави чайника обратно на масичката. Маминка, настанена в кресло с висока облегалка в приемната на Монтфортови, прехвърли вниманието си върху жената, която седеше срещу нея – Маделин Монтфорт, лелята на Джо.

– Разбирам, че семейството е в траур, естествено, че разбирам. Но не виждам в това причина да се отлага годежът – кисело заяви тя. Взе една бисквитка от подноса на масичката и я даде на шпаньола, който лежеше в скута ѝ. – Днешните момичета! Не ги разбирам. Чакаат да станат на двайсет, преди да се омъжат, и раждат толкова малко деца!

Джо, която се взираше в празното пространство, смътно съзнаваше, че Маминка говори за нея, за Брам и за женитба. Изглежда се е очаквало предложение, което сега ще се забави заради смъртта на баща ѝ.

„Трябва ли да се вълнувам?“ – запита се тя. Трудно беше да се вълнува предвид обстоятелствата, но дори и те да бяха различни, пак нямаше да ѝ е лесно да изпита тръпка от новината. Предложението за брак от страна на Брам Олдрич нямаше да е изненада. Откакто Джо се помнеше, всички очакваха двамата с Брам да се оженят. Миналото лято бе дочула майка ѝ и леля ѝ да обсъждат въпроса в оранжерията.

– Един брак с Олдрич носи единствено предимства, Ана – бе казала тогава леля ѝ Маделин. – Брам е чудесен младеж и семейството е много заможно. По-заможно от...

– От нас ли? – високомерно я бе прекъснала майка ѝ.

– Да – бе признала Маделин. – Прости ми, но тези неща трябва да се казват. С което нямам предвид, че парите им са спечелени набързо. Единственото, което искам да кажа, е, че ако Джо се омъжи за Брам, никога нищо няма да ѝ липсва.

– Съгласна съм, Мади, и съм склонна да одобря тази женитба, но нека засега всичко остане между нас. Не би било разумно да покажем на Маминка, че пак е постигнала целта си – бе отвърнала майката на Джо. – Не и преди да разбере какво планира да остави бащата на Брам на младото семейство. Олдричови са уважавано семейство, но то не е нито толкова старо, нито толкова видно, колкото нашето. Джо спокойно би могла да се омъжи за Ливингстън или Рузвелт.

Тийкстън, икономът, бе избрал точно този момент, за да се приближи по коридора с поднос за чай в ръце, и за свое разочарование Джо се принуди да избяга, преди той да я хване, че подслушва. Да беше постояла още минута-две, щеше да научи онова, което я интересуваше най-вече: дали Брам я обичаше?

Майката и лелята на Джо бяха запазили мненията си за женитбата за себе си, поне с нея не ги бяха споделили, но това не

беше спряло останалите в затвореното им общество да говорят. Особено Маминка.

Но пък Маминка непрекъснато говореше за женитби. Тя беше матриархът на клана Олдрич, самата тя Ливингстън по баща. Във вените ѝ течеше кръвта на много от най-видните нюйоркски семейства. Беше роднина на почти всяко семейство, което имаше някаква тежест в това общество, и всеки, който имаше някаква тежест, я наричаше Маминка. Беше дълбоко привързана към Херъндейл, имението край река Хъдзън, което баща ѝ бе подарил за собствената ѝ сватба, и пристъпваше в Манхатън само когато беше абсолютно наложително, тъй като неизменно предпочиташе горите и ливадите на Херъндейл пред небостъргачите и оживеното улично движение на града.

– *Другото*, което не разбирам, Мади, е пълното незачитане, което проявява младото поколение по отношение на добрия сой – продължаваше Маминка. – Най-малката дъщеря на Маргарет де Вит ще се жени за някакъв Уитни. За бога, та аз даже не съм *чувала* това име! Доколкото разбирам, бащата на момчето е в политиката. Младежът би подходжал на дъщерята на някой новобогаташ, но на една *Де Вит*? – тя поклати глава с отвращение. – И то с такива хубави хълбоци. Ще ги ражда лесно, като дойна крава.

Маделин пребледня. Ръката ѝ изпусна чашката с чай и тя изтропа в чинийката.

– Кажете ми, Маминке – започна тя, – как е другият ви шпаньол? Суки се казваше, струва ми се. Виждам, че не е с вас. Надявам се, не е болна?

– Нищо подобно. Не ти ли казах? Кучката прихвана! – грейна Маминка. – Чифтосах я четири пъти с Добрия Крал Хари, кучето на Алма Райнландър. Почти бях изгубила надежда с нея, но ето на, другия месец ще се окучи. Де да беше толкова лесно и с дъщерите, а, Мади? Взимаш една здрава разгонена кучка, затваряш я с един готов расов мъжкар и след два месеца си имаш цели шест чистокръвни кученца!

Маделин се вкопчи в перлената си огърлица.

– Ади, струва ми се, че госпожа Холандър си тръгва – каза тя. – Сигурна съм, че ще иска да се сбoguва с Джо. Ще се погрижиш ли, моля?

– Разбира се – отвърна Ади.

Хвана Джо за ръката и я дръпна да стане от канапето.

– Толкова съжалявам, Джо. Не знам какво да кажа. *Невъзможна е* – прошепна тя, когато се отдалечиха на безопасно разстояние. – Преди татко успяваше да я контролира, но откакто е болен, никой вече не може да се справи с нея.

– Всичко е наред, Ади – глухо каза Джо.

Не я интересуваше какво говори Маминка. Тази сутрин бяха погребали баща ѝ, а с него и част от сърцето ѝ.

Погребалната служба се беше провела в черквата „Божия благодат“, на „Бродусей“ и Единайсета улица. Черквата беше пълна, тъй като старите семейства все още ходеха да се черкуват там, макар отдавна да не живееха наблизо. Търговията, индустрията и приливът на имигранти ги бяха изтикали от Долен Ню Йорк към горните части на града. Гробището в двора на „Божия благодат“ беше пълно като пейките в черквата, така че Чарлс Монтфорт бе погребан в северното гробище, също собственост на черквата, но в горната част на града. Живи или мъртви, състоятелните нийоркчани предпочитаха да прекарват времето си в Горен Ню Йорк.

Ади поведе Джо към фойето, където Тийкстън подаваше наметката на госпожа Холандър, после хукна да предложи чаша чай на Андрю Бийкман. Джо размени няколко думи с госпожа Холандър и я целуна за довиждане. Закрачи обратно към приемната, но в един момент я обзе толкова силно чувство за нереалност, че ѝ се зави свят. Подпря се на перилото на стълбището, за да не падне.

– Това е домът ми – прошепна тя. – Ето я абаносовата пейка, която татко донесе от Занзибар. Над нея има портрет на

дядо Шърмърхорн. Оттатък е приемната, в която са пианото, камината, часовникът и майка ми.

Но как е възможно всички тези неща да са тук, а баща ѝ да го няма? Как можеше часовникът все още да тиктака? Как можеше в камината да гори огън? Как можеше баща ѝ да е мъртъв?

Убит от пистолет. Собствения му пистолет. Така казваха всички. Но това просто не бе *възможно*. Баща ѝ беше добър стрелец. Познаваше огнестрелните оръжия и държеше няколко в къщата, защото се безпокоеше за безопасността на семейството си. Прекалено много, казваше майка ѝ. Често обикаляше къщата през нощта и проверяваше вратите и прозорците.

– Скъпа Джо, държиш ли се? – попита я някакъв глас.

Джо, потънала в скръб, не го чу. Гласът отново заговори:

– Джоузефин, добре ли се чувстваш?

Този път Джо го чу и се обърна. Беше преподобният Уилис, семейният свещеник. Гледаше я загрижено. Тя се насили да се усмихне.

– Добре съм, отче. Благодаря ви. Искате ли чаша чай? – попита тя.

– Не, скъпа моя, пих достатъчно. Може би ще е добре да поседнеш. Изглеждаш бледа.

– Ще седна – съгласи се Джо. Но не тук. Трябваше да избяга от тъжните лица и тихите гласове. Тя се извини и забърза към кабинета на баща си. Докато се качваше по стълбите към втория етаж, си припомни думите от траурното слово на свещеника:

„Чарлс Монтфорт бе човек, който се отнасяше сърдечно с всички. Стожер на обществото. Човек винаги почтен и открит в деловите си начинания и несравнимо щедър към онези с по-малко късмет. Всеотдаен съпруг и баща, почитан и обичан от семейството и приятелите си...“

Да, татко беше всички тези неща, помисли си Джо. И въпреки това свещеникът не бе успял да го представи като ця-

лостна личност. Не съвсем. Защото той можеше да бъде толкова различен понякога. Толкова мълчалив и далечен.

Джо стигна до кабинета и отвори вратата. Тук, в тази стая, почти можеше да повярва, че е все още жив. Можеше да го подуши – одеколона, пурите, индийския чай, който обичаше. Можеше да го усети.

– Татко? – прошепна тя.

Завладяха я емоции. Бяха минали два дни, откакто Ади и Брам ѝ бяха съобшили новината, но тя все така не можеше да плаче. Сега най-сетне щеше да даде воля на сълзите си. Тук, сама. Тя почака, но сълзите не идваха. Отново. Какво ѝ ставаше? Тя бе обичала баща си. Защо не можеше да го оплаче?

Разстроена, тя пристъпи към еркерния прозорец и погледна надолу към площад „Грамърси“. Навън бе красив септемврийски следобед и паркът бе пълен с деца и техните бавачки. Тя пристъпи напред и подпря чело на рамката на прозореца, настъпвайки пищните завеси. Усети нещо твърдо под крака си. Завесите бяха толкова дълги, че се влачеха по пода. Сега тя дръпна едната, погледна надолу и видя нещо малко и медно на цвят между ресните на килима. Куршум.

Джо потръпна, когато го взе, и се зачуди как се е озовал там. Баща ѝ държеше зареден револвер в шкафа в кабинета си. Същият револвер, който го бе убил. Сега тя се запита за пореден път, както бе правила през последните два дни, как се е случила злополуката.

Може би е започнал да вади куршумите от барабана и да ги нарежда на бюрото, но нещо го е разсеяло. Затворил е барабана, за да се занимае с това, което го е разсеяло, и после е взел пистолета отново, забравяйки, че не е празен. После револверът някак си е гръмнал. Това бе единственото логично обяснение, което тя можа да измисли.

– Но това не обяснява теб – каза сега тя, загледана намръщено в куршума. Обърна го и огледа основата му. На нея бяха

изписаните буквите W.R.A. Co, а под тях стоеше числото на калибъра – 38, и думата LONG.

„Може би татко е паднал върху бюрото след изстрела и е разсипал куршумите по пода – помисли си тя. – После Тийкстън или някой от полицаите е сригнал един от тях под завесата.“

Очите ѝ проследиха възможната траектория от бюрото до прозореца.

„Доста силно трябва да е бил ритнат – каза си тя, – за да се търкулне толкова надалече по дебелия килим, чак до другия край на стаята.“

– О, какво значение има как е стигнал дотам? – попита на глас и въздъхна. – Баща ми го няма. И нищо не може да го върне.

Тя отвори шкафа, в който стоеше револверът, макар че майка ѝ бе поискала от полицаите да отнесат пистолета, и сложи куршума на един рафт, до кутия с муниции. Майка ѝ понякога влизаше тук и Джо не искаше тя да види куршума. Щеше да я разстрои още повече.

Полите на черната траурна рокля на Джо шумоляха, докато тя се разхождаше из кабинета. Докосна полицата на камината, после кутията му за пури. Ръба на бюрото. Стола му. В главата ѝ се появиха образи от миналото. Припомни си как той ѝ подава котенце с розова панделка. Как я върти във въздуха на ледената пързалка. Спомни си ги как танцуват с майка ѝ, каква красива двойка бяха. Майка ѝ притежаваше хладната красота на блондинките, а баща ѝ имаше силните, отчетливи черти на рода Монтфорт – гъстата черна коса и сивите очи, наследени от нея самата.

Понякога в тези очи проблясваше палава веселост. Но под веселието често се мяркаше сянка. Баща ѝ бе в състояние да прекарва часове тук, в кабинета си, застанал до прозореца със сключени зад гърба ръце, загледан надолу към улицата, сякаш чака някого.

Веднъж, когато беше малка, Джо го откри в тази поза. Трябваше да е заспала, но тя бе станала от леглото, беше се промъкнала до кабинета му и го беше попитала:

– Кого чакаш, тате?

Той се бе завъртял към нея и тя беше видяла смъртнобледото му лице и очите, в които горяха озадачаващи емоции – страх, който тя познаваше, защото се страхуваше от всякакви неща, като паяци, гръмотевици и клоуни, но и тъга, която тя още не познаваше. Не и тогава.

– Ох, че ме стресна, Джо – бе се усмихнал той.

И после ѝ беше казал, че не чака никого, а обмисля делова сделка. Макар и малка, тя не му беше повярвала, а когато порасна, често ѝ се искаше той да ѝ се довери, да сподели с нея какво го тревожи. Само че той не го беше направил и никога нямаше да го направи.

За момент Джо отново видя баща си, застанал до прозореца. Как гледа. Как чака. И изведнъж той се появи – изразът, за който досега не можеше да се сети. Изразът, който най-точно го описваше.

Обладан от духове.